

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. aprila 2013

OBVESTILO

Zadnja dekada aprila je bila nadpovprečno osončena in za več stopinj C pretopla. V vzhodnem delu države skoraj ni deževalo, tudi v zahodnem delu je bila količina dežja podpovprečna. Visoke, skoraj poletne temperature zraka so povzročile močno izhlapevanje. Zaloga rastlinam dostopne vode v površinskem sloju tal se je marsikje precej izčrpala. V Podravju in v V in SV Sloveniji je bilo potrebno nasadom zelenjave vodo že dodajati. Obilje toplote je močno pospešilo fenološki razvoj rastlin tako, da ta skoraj ne zaostaja več za povprečjem.

METEOROLOŠKE RAZMERE

V 3. dekadi aprila je bila vzhodna polovica države toplejša od zahodne polovice. Povprečne dekadne temperature zraka, okoli 17 °C, so bile najvišje na skrajnem SV države. Tudi drugod v vzhodni polovici države so bile temperature med 15 in 17 °C, podobno tudi na Obali. Maksimalne temperature zraka so že presegle 29 °C. V zahodni polovici države je bilo za 2 do 3 °C hladneje, v osrednjem delu države so v posameznih dneh prav tako izmerili že skoraj poletne temperature do 28 °C. Bolj sveže, s temperaturami zraka med 7 in 9 °C je bilo v hribovitih predelih SZ Slovenije. Temperature zraka so povsod presegle dolgoletno povprečje, največja odstopanja do okoli 6 °C, so bila v SV Sloveniji, drugod so se gibala med 3 do 5 °C.

Deževalo je le v prvih dneh dekade predvsem na SZ ter v osrednjem in JZ delu države. Padlo je od 25 do 45 mm dežja. Nekaj malega dežja so ponekod prinesle le še posamezne nevihte. SV del države je bil skoraj suh. Padavine niso presegle dolgoletnega povprečja, razen v hribovitih predelih SZ Slovenije.

Osončenje je bilo obilno, od 60 in 70 sončnih ur je bilo zabeleženih v večjem delu države, v SV Sloveniji pa je bilo sonca še za dobrih 20 ur več. V najbolj osončenih predelih je število sončnih ur za 20 do 40 % preseglo povprečje.

torek

14 / 20

sreda

13 / 23

četrtek

13 / 25

petek

13 / 20

sobota

11 / 17

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Nad 4 mm vode, je v povprečju izhlapelo v SV Sloveniji in na osrednjem Štajerskem, drugod po državi pa med 3,5 in 4 mm vode na dan. Najvišje dnevne vrednosti izhlapevanja so marsikje že preselele 5.0 mm vode dnevno.

STANJE RASTLIN

Akumulacija efektivne temperature zraka (nad 5 °C), ki je povsod po državi vso pomlad vztrajala precej pod dolgoletnim povprečjem, se je sredi dekade povzpela čezenj. Obilna toplota je vzpodbudila rast, tako da fenološke faze, ki sicer sodijo v to obdobje leta, niso več zamujale. V SV Sloveniji in na osrednjem Štajerskem zgodnje sorte ječmena že klasijo, kar je celo dan ali dva pred običajnim pojavom klasenja. Ozimna pšenica kolenči in je na območjih, ki jih ni prizadela spomladanska moča, v razmeroma dobrem stanju. Površinski sloj tal se je že izsušil tako, da je bilo potrebno nasade solate, zelja in mlade čebule že namakati.

Tudi v drugih predelih Slovenije so visoke temperature zraka načele vsebnost vode površinskem sloju tal, tako da je bila ta že nekoliko težje dostopna. Na Obali pa so pogostejše, a količinsko borne padavine, še omogočale rastlinam dostopno vodo v površinskem sloju tal.

V večjem delu Slovenije že latijo trave, opazimo lahko late travniškega lisičjega repa in travniške latovke, v zadnjih dneh dekade je latje pognala tudi pasja trava. Čas latenja skoraj ne zaostaja več za dolgoletnim povprečjem. Kljub zadostni preskrbljenosti tal z vodo pa travna ruša marsikje ne izstopa po gostem sklopu, kar je posledica slabšega razraščanja trave v prehladni prvi polovici aprila. Izjeme so hriboviti predeli in predvsem planote Notranjske, kjer so travniki še sredi intenzivne rasti in polni regratovih cvetov.

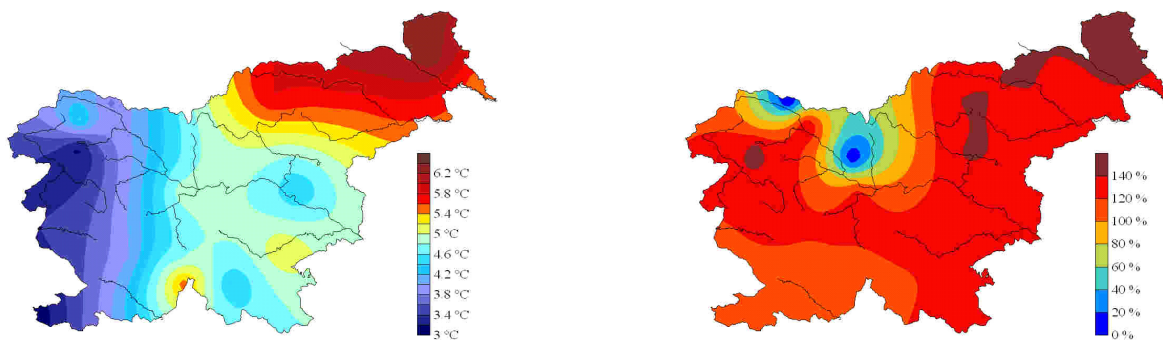
V zadnji dekadi aprila so odcveteli koščičarji in zacvetele tudi hruške in jabolane. Zaradi visokih temperatur je bila značilnost letošnjega cvetenja hiter prehod od prvih cvetov do polnega cvetenja in odcvetanja. Koščičarji so odcveteli le v nekaj dneh. Previsoke temperature zraka pa so močno povečale možnost pojava nekaterih insektov. Iz SV Slovenije in osrednje Štajerske že poročajo o okužbah.

VODNA BILANCA

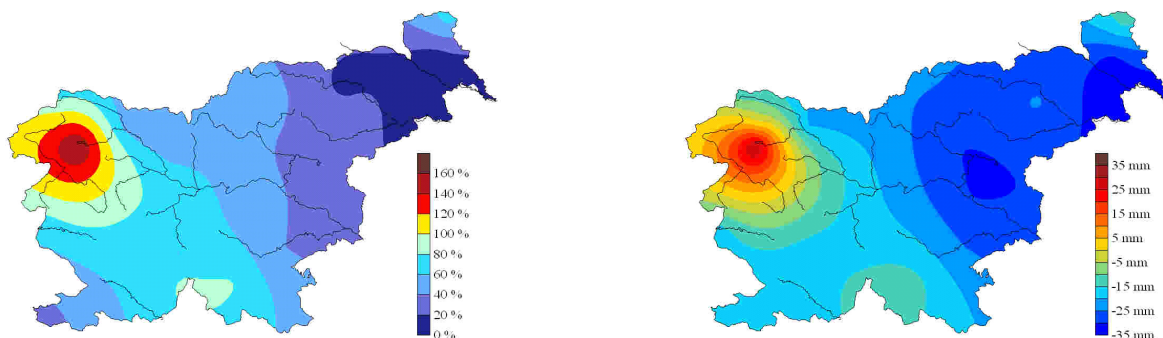
V SZ Sloveniji, v osrednjem delu ter v JZ Sloveniji je bila vodna bilanca precej uravnotežena, primanjkljaji so bili razmeroma majhni. V SV Sloveniji pa je bila bilanca pozitivna. Proti V in SV države se je stanje vodne bilance postopno slabšalo. Na osrednjem Štajerskem je bil primanjkljaj med 25 in 35 mm, podobno tudi v skrajnem JZ delu. Največji primanjkljaj vode, okoli 45 mm, pa je bil v Podravju in Pomurju, kjer nismo zabeležili padavin. Stanje vodne bilance je bilo večinoma slabše kot je običajno v 3. dekadi aprila. Izjeme so bili le hriboviti predeli SZ Slovenije, kjer so presežki vode za 20 do 30 mm presegli dolgoletno povprečje.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 3. dekadi aprila 2013 od povprečja (1971-2000)

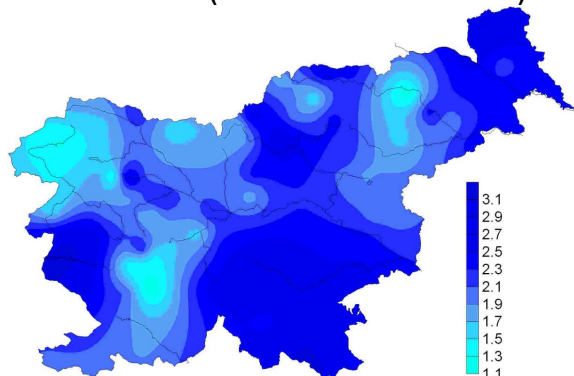
Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 3. dekadi aprila 2013 od povprečja (1971-2000)

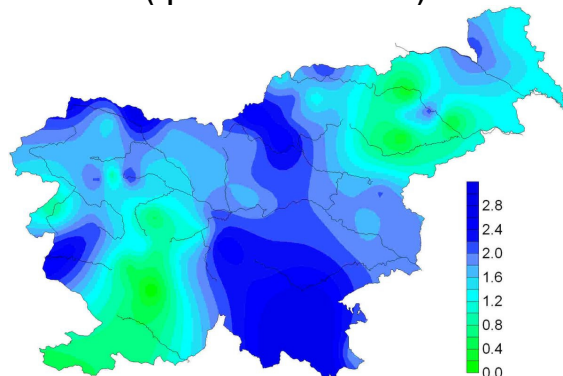
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

Positivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje. V polletnem obdobju, od oktobra 2012 do marca 2013, je padlo nadpovprečno veliko padavin, zato je tudi šestmesečni indeks večinoma na mokri strani lestvice. Tudi v dvanajstmesečnem obdobju od aprila 2012 do marca 2013 je bilo v večjem delu Slovenije ekstremno mokro, v JZ delu Slovenije in na osrednjem Štajerskem pa zelo mokro oziroma zmerno mokro. Čeprav obdobje zajema tudi poletno kmetijsko in hidrološko sušo 2012, je k indeksu, ki kaže na pojav moče prispevalo zlasti zadnje šestmesečno obdobje, ko je v večjem delu Slovenije padlo bistveno več padavin kot je značilno za obdobje 1971-2000.

SPI6 (oktober 2012 - marec 2013)

SPI12 (april 2012 - marec 2013)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,0 do -1,49	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,5 do -1099	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %